

ОПЕРАТА „СЕМЬОН КОТКО“ ОТ ПРОКОФИЕВ

На 25 и 27 март ще се състоят премиерните изпълнения на операта на Сергей Прокофиев „Семьон Котко“ в постановка на Аврам Георгиев — новия главен режисьор на Русенската опера, диригента Иван Филев и художниците Георги Иванов и Мария Дугова.

За сюжетна основа на тази седма по ред опера на Прокофиев е послужила известната повест на писателя Валентин Катаев. „Аз, синът на трудовия народ“, издадена за първи път през 1937 г. и преработена за драматичен театър през следващата година под заглавието „Вървеше войник от фронта“. В центъра на повестта и пиесата са бурните дни на гражданската война в Украйна (1918—1919), намерили художествено обобщение чрез съдбата на главния герой — бедния селянин и войник от руската царска

армия СЕМЬОН КОТКО, преминал на страната на Работническо-селската червена армия.

Прокофиев и преди „Семьон Котко“ — тази първа негова „съветска“ опера, както обичат да я наричат изследователите му заради новия, съветския сюжет, се е обръщал с лице към проблемите на действителността. Но когато в края на 30-те години над Европа и света вече се надига реалната заплаха от настъпването на фашизма, той се насочва към творбата на Катаев, главно, заради актулния ѝ сю-

жет, като по този повод пише следните редове: „Хората у Катаев са абсолютно живи и това е най-главното... Тук, в тази повест, има съчетание на любов и младост, и ненавист към представителите на стария свят, и героизъм, и сълзи за загубите, и весели шегички, така свойствени на украинския хумор.“

Композиторът написал либретото заедно с В. Катаев. Наред с живите диалози на повестта, в него си намерили място и някои от най-хубавите откъси от прочутото поетично „Завещание“ („Заповит“) на украинския класик Тарас Шевченко, ве селата народна песен „И шумит, и гудит“, както и редица обредни и сватбени текстове. Типично украинският колорит на прозата на Катаев успял да въз-

креси в паметта на Прокофиев незабравимите впечатления от детските му години, прекарани в родната Сонцовка (Донбаска област). Не случайно е започнал да пише операта си от втората картина на първо действие — от срещата на Семьон с неговите съселяни. Той съумял да разчупи рамките на историко-битовия характер на повестта в операта си, като я наситил с лирика и ярък психологизъм. Оригинално, съвсем различно от Катаев, Прокофиев решил сцените на любовните срещи на трите млади девойки, на жестоката разправа над селяните и редица други важни сцени в повестта. Разбира се основният вечен проблем — лично щастие и родина — останал, дори получил по-мощно звучене.

По яркост и изразителност на интонационните характеристики на героите — музиката на тази опера дори в творчеството на своя автор е изключително явление. Действието постепенно набира драматична, дори трагична сила, за да достигне до блестящата не само за автора и за съветската, но и за световната оперна литература, кулминация на третото действие (намерила своя връх в сцената на обезумялата Любка).

Оспорвана в първата си постановка (23.VI. 1940 година в Москва), операта „Семьон Котко“ е от интересните, значителните творби на Прокофиев и преминава успешно през репертоара на много съветски и чужди театри.

Огнян СТАМБОЛИЕВ